

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 24. julija 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 85.

Naše banke in obrestna mera.

Iz bančnih krogov smo prejeli: V šte. 82 »Trgovskega lista« od 17. julija t. l. je izšel članek »O obrestni meri bančnih zavodov«, ki hoče seznaniti čitatelje z vsebino značnega članka beograjske »Politike« o tem vprašanju. Prepričani smo sicer, da je večina naših trgovcev in industrijcev dovolj poučena o dejanskih prilikah, ki vladajo v bančni obrti, da lahko spregledajo neosnovanost v članku izrečenih očitkov, vendar gotovo ne bo odveč, ako se na kratko replicira na omenjena izvajanja.

Pisec članka trdi, da je izdatno nižje obrestne mere za kredite odvisno le od dobre volje naših denarnih zavodov češ, da zaslužijo banke pri izposojevanju denarja 100, 200 in celo več procentov, kar da bi se pri vsakem industrijalcu ali trgovcu smatralo za navadno oduševanje.

Najprej je treba pibiti, da govori članek o surovem (bruto) dobičku in ne o čistem zaslužku. Surovi dobiček pa je nekaj popolnoma relativnega in v vsaki panogi gospodarstva različnega. Odločilno je pač samo to, kaj dejansko ostane dotičnemu podjetju po odbitku vseh potrebnih režijskih stroškov kot čisti dobiček. Marsikatero industrijsko podjetje doseže 1000% in tudi več surovega dobička, s čimer pa še dolgo ni rečeno, da mora biti tako podjetje tudi visoko aktivno.

Ako si sedaj številčno predočimo, kako je v tem oziru pri naših bankah, vidimo sledeče:

Tri največje slovenske banke so v letu 1929 dosegle skupni surovi dobiček v znesku okroglo Din 37 milijonov. Od tega so morale izdati na plačah svojih nastavljenecem okroglo 17 milijonov, na ostalih upravnih stroških okroglo 8 in pol milijona, na davkih pa 1 in pol milijona. Preostane jim torej v okroglih številkah 10 milijonov čistega dobička in teh 10 milijonov predstavlja pravo rentabilnost v podjetjih delujočega lastnega kapitala, t. j. glavnice in rezerv v skupnem iznosu ca. Din 103 milijonov. Od tega je še odšteti dotacijo rezerv in pokojninskih fondov bank ter bilančno remuneracijo uradništva, tako da je bilo za leto 1929 razpoložljivih za izplačilo dividend Din 5.300.000—, kar da na skupno glavnico dinarjev 74.500.000— povprečno 7%-no dividendo. Nihče tega ne bo smatral za pretirano, nasprotno je ta odstotek, ako vpoštevamo višino v obratu stoječih sredstev, upravičeno nižek.

Pri tem pa je še poudariti, da je danes bančna režijska že reducirana na minimum onega, kar je mogoče, tako da je danes n. pr. personalna režijska pri nas procentualno za dobro tretjino nižja, nego v velikih inozemskih zavodih, ki so svoj posel po strogem sistemu racionalizirali.

Ako misli torej pisec uvodoma omenjenega članka, da banke lahko po mili volji znižajo debetno obrestno mero kar za 1, 2 ali 3% in da bodo še vedno dobro zaslužile, se silno moti, kajti v tem primeru bi itak skromna rentabilnost bančnega posla ne samo popolnoma odpadla, marveč bi morali zavodi svoje delovanje takoj ustaviti, da se sami ne uničijo. Da banke lahko svojo nalogo izpolnijo, morajo vzdržati gotovo procentualno napetost med debetno in kreditno obrestno mero in ta obrestna

diferenca mora pri današnjih razmerah znašati od prilike 4—6%. Za toliko odstotkov mora zavod denar dražje oddajati, nego ga sam plača, sicer ne zmore režijske in skromnega obrestovanja lastne glavnice. Da je temu na celim svetu tako, se lahko vsak sam prepriča, ako zasleduje obrestno mero v inozemstvu. Na najlikvidnejših tržiščih v Franciji in v Švici plačajo danes banke za dnevno razpoložljive naložbe ½% do 1% na leto, dočim računajo za kredite 6 do 7%, Potemtakem delajo te banke, v smislu omenjenega člankarja, 600%-ne in višje dobičke.

Člankar graja med drugim tudi neumestno in neplodono nakopičevanje kapitala v bankah, ker ga ni možno oddati našemu gospodarstvu v uporabo radi previsokih debetnih obrestí. Kako neupravičen je tudi ta očitek, je povzeti iz dejstva, da morajo imeti banke vedno in vselej zadostna sredstva na razpolago, da obvarujejo svojo mobilnost. Ako je ta mobilnost danes morda malo prevelika, temu gotovo niso vzrok pretirane debetne obrestí, temveč občutljiv zastoj v gospodarstvu sploh, ki pod danimi prilikami nima uporabe za ta sredstva. Po mnenju člankarja bi kazalo banke imobilizirati, samo da bi mogle oddajati ves svoj kapital komitentom po nižjih obrestih. Kam bi

to vodilo, naj razumni in v bančnih poslih podučeni ljudje samo presodijo.

Banke tedaj niso krive, ako je denar še vedno drag. Zboljšanje pride lahko samo od ene strani in to je od znižanja obrestne mere za vloge, ki je pri nas še vedno nesorazmerno visoka in podražuje indirektno vsako posojilo. Čim se bomo tu približali predvojnimi razmeram, bo avtomatično tudi debetna obrestna mera padla na tako stopnjo, ki si jo v interesu napredka našega gospodarstva vsi, osebno pa banke, želimo.

Zgoraj navedeno seveda velja edino za naše solidne in ugledne zavode, katerim v najboljšem smislu prednjačijo ravno naše slovenske banke. Znano je, da zlasti v južnih krajih naše države marsikateri zavod izrablja prilike in pomanjkanja kapitala, da zlasti od kmetijskega komitenta izterjuje oduševske dajatve, tako da se tamkaj še vedno v posameznih primerih zahteva 20—30% letnih obrestí. Naš članek tega postopanja nikakor noče odobravati, pač pa hoče braniti naše solidne banke pred neupravičenimi očitki, ki za naše razmere prav gotovo ne veljajo. Da je temu tako, je izjavila sama Narodna banka, ki je ob priliki revizije kreditnih razmer v Sloveniji opetovano proglasila debetno obrestno mero, ki jo računajo naše slovenske banke, za jako zmerno in jo postavila za zgled vsem drugim bankam v državi.

Statistika o konkurzih.

Minister pravde g. dr. Milan Srškić je izdal naredbo o statistiki o konkurzih in prisilnih poravnava. S to naredbo se je izpolnila občutna praznina v gotovo važni statistični panogi.

Naredba se glasi:

I. Za potrebe splošne državne statistike morajo sodišča za konkurze in prisilne poravnave izven konkurza, ki se otvorijo od 1. maja 1930. dalje, sestavljati posebne statistične liste.

II. Obrazec statističnega lista za konkurze je tiskan na belem papirju. Za malenkostne konkurze (§181 konkurznega zakona) se porabljajo posebni listi, ki se od listov za konkurze razlikujejo samo po svoji sivi barvi.

III. Za statistiko zaključenih in ustavljenih poravnav izven konkurza se porablja obrazec, tiskan na svetlozelenem papirju.

IV. Sodišče mora liste izpolnjevati z vso pozornostjo in skrbnostjo, ker se sicer ne more doseči namena teh listov: olajšanje in pospešitev statistične predelave.

V. Razpredelki, ki vsebujejo podatke v številkah, so razpredeljeni s tankimi črtami. Paziti je treba, da se številke vpišejo tako, da pride vsaka številka na njej vstrečno mesto med dvema črtama. Ako bi se številke vpisovale na druga mesta, ki niso za nje določena, bi se listi mogli težko porabljati.

VI. Konkurzni sodnik, odnosno sodnik za poravnavo vodi sestavo statističnih listov, jih podpisuje in daje za njih sestavo vsa potrebna navodila in to radi tega, ker bi osebje sodne pisarne moglo težko odgovarjati na vsa stavljenja vprašanja, dočim je njemu to lahko, ter pozna do česa položaj.

VII. Na vsako vprašanje državne statistike mora sodišče nujno odgovarjati.

VIII. Izpolnjeni in podpisani listi se izročajo uradniku, ki vodi register za konkurze in poravnave. Ta je dolžan, da hrani liste in se koncem vsakega meseca prepriča, ali se število listov strinja s številom končanih konkurzov. Ako je proti odločbi, vpisani v statistični list, vloženo pravno sredstvo, se tak list izloči in dopolni po končni odločbi višje instance.

IX. Statistične liste o konkurzi in poravnava, ki so se pravnoveljavno končale v preteklem letu, pošlje sodišče meseca februarja splošni državni statistiki Beograd brez spremnega pisma z izkazom onih listov, ki so se vsled pravnih sredstev izločili in čakajo na odločitev višje instance. Po vpisani odločbi se ti listi posebej zbira in pošiljajo statistiki v mesecu juliju. Listi, glede katerih bi do tedaj končna odločba še ne izšla, se pošiljajo obli državni statistiki posamezno, ko dospe in se vpiše končna odločba.

X. Sodišča dobivajo statistične liste od obče državne statistike.

LIKVIDACIJA PREDVOJNIH RENT IZ BIVŠE AVSTRO-OGRSKE MONARHIJE.

Na inicijativo zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se je v mesecu marcu t. l. vršilo v Ljubljani posvetovanje interesentov o prevzemu in obrestovanju bivših avstro-ogrskih predvojni rent in o kuponski službi za bivše pokrajinske dolgove. V zvezi z resolucijo, sklenjeno na tem posvetovanju, izvemo, da je likvidacija tega vprašanja v kolikor gre za bivše predvojne državne rente že toliko dozorela, da se utegne urediti še tekom tekočega leta najbrže s konverzijo starih obveznic z nateklimi obrestmi v nov državni papir po relaciji, ki jo določajo mirovne pogodbe.

O pobiranju samoupravnih trošarin.

Načelo, katero je fñiančna uprava že dosedaj zastopala v raznih razpisih in odredbah in katero je dobilo zakoniti značaj s členom 75. in 79. zakona o državni trošarini, da smejo banovine in občine pobirati trošarine samo na predmete, ki se potrošijo na njihovem področju, je minister za finance izvedel v posebnem pravilniku, ki je objavljen v »Službenih Novinah« št. 159. — 59. ex 1930 z dne 16. julija t. l.

Po tem pravilniku se banovinska in občinska trošarina pobira na kraju, kamor se blago donese radi potrošnje. V krajih, kjer so za pobiranje trošarine postavljene posebne mitnice, se trošarina pobira pri uvozu blaga v trošarini zavezan rajon, ako se ne uvaža v javno ali privatno trošarinsko shranilišče, vendar pa se banovinska in občinska trošarina ne more pobirati na trošarinske predmete pri tovarniških podjetjih, založništvih, trgovcih in točilih na debelo, dokler oni ne prodajo blaga za potrošnjo na področju dotične občine. Ako se blago izvozi radi potrošnje v drugo občino, pobere trošarino ta druga občina.

Ko ta pravilnik stopi v veljavo, to je z dnem 16. julija 1930., morajo vse občine, ki pobirajo občinsko trošarino, svoje veljavne predpise prilagoditi temu pravilniku.

S tem je avtoritativno odločeno tudi vprašanje, ali je ljubljanska mestna občina še nadalje upravičena pobirati občinsko trošarino po dosedanjih predpisih, v kolikor niso v skladu z novim pravilnikom. Predvsem je odločeno, da se blago, ki dohaja v Ljubljano po železnici in od tu odhaja v okolico, ni podvrženo občinski trošarini, kakor to določa naredba o ljubljanski občinski trošarini. Odločeno pa je tudi, da proizvajalci trošarinskih predmetov, to je tovarne, dalje založnišča in tudi veletrgovine niso dolžne plačevati na uvozu blago občinske trošarine, dokler uvoženih predmetov ne prodajo za potrošnjo na področju mestne občine.

V praksi se je pričel spričo jasnih določil zakona o državni trošarini pojem potrošnje za opravičilo nadaljnega pobiranja trošarine tolmačiti jako ozkosrčno. Trdi se večkrat, da se trošarinsko blago potroši že, če se trošarini zavezana sirovina ali polufabrikat predela v finalni produkt. Tako ozkosrčno tolmačenje ni v skladu s pojmom potrošnje v zmislu zakona o državnih trošarinah, še manj pa v zmislu še vedno veljavnega pravilnika za pobiranje trošarinskih naklad v mestni občini ljubljanski iz leta 1924. Najznačilnejši je v tem pogledu člen 123. tega pravilnika, ki dovoljuje, da smejo stranke, ki se bavijo obrtoma s proizvodnjo predmetov, zavezanih občinskim davščinam, uvažati sirovine brez plačila občinskih naklad, ako jih prijavijo, da so namenjene za proizvodnjo predmetov, ki so kot izdelek zavezani občinskim nakladam. »Občinska naklada se plačuje šele od izdelkov, in sicer od onih količin, ki se prenesejo v prodajalnico ali ki preidejo in ko prehajajo v lastno ali tujo potrošnjo in porabo na ozemlju mestne občine.« Potemtakem je popolnoma neutemeljeno, da se izkuša opravičevati neutemeljeno pobiranje z umetničeno

razlago pojma potrošnja, ko je vendar ta pojem v še veljavnem pravilniku docela jasno ustanovljen.

Pričakujemo, da spričo novega pravilnika mestna občina ne bo mogla več odlašati, da prilagodi pobiranje občinske trošarine zahtevam novega pravilnika.

POMORSKA STATISTIKA JUGOSLAVIJE.

TOI v Splitu je priobčila pravkar pomorsko statistiko Jugoslavije za l. 1929. V 64 naših pristaniščih je prišlo v tem letu 9097 jadrnic s 345.876 netonami in 82.906 parnikov rednih črt in proste plovbe s 14.623.858 tonami; odšlo je pa iz istih 64 pristanišč 9044 jadrnic s 342.296 tonami ter 82.896 parnikov s 14.594.992 tonami. Med došlimi ladjami odpade 72,1 odstotkov tonaže na jugoslovanska izhodišča, 20,4% na italijanska itd.; med odidlimi ladjami je odšlo 71,1% tonaže v Jugoslavijo kot namembno deželo, 16,6% v Italijo itd. — Med došlimi ladjami je plulo 76,1% pod jugoslovansko zastavo, 18,8% pod italijansko itd.; med odhajajočimi pa 76,5 in 18,4%. Blagovni promet z Jugoslavijo je znašal v dovozu 2.600.000 met. stotov, v izvozu 2.800.000, promet z inozemstvom v dovozu 6.180.000, v izvozu 18.280.000 met. stotov. Večino jugoslov. trgovskega brodogoja tvori 164 parnikom s 181.027 netonami in 292.878 bruto-tonami ter 160.469 KS. Normalno število na jadrnicah, motornih ladjah, čolnih in parnikih zaposlenih mornarjev je ca. 39.000. V blagovnem prometu vodijo pristanišča Split, Dubrovnik, Sušak, Šibenik, Metković, Omiš.

ORGANIZACIJA ZA IZVOZ SADJA.

Privil. d. d. za izvoz deželnih produktov organizira letos izvoz sadja iz Jugoslavije. Zlasti se bodo ozirali na izvoz grozdja v Severno Evropo, pri čemer bo treba skrbeti za prvovrstno sortiranje in vkladanje. Kot glavni kraj izvoza bo fungiralo mesto Smederovo, kjer bo osnovala družba tudi selekcijsko napravo. Poleg grozdja bodo tu sortirali tudi druge sadne vrste in žitarice za izvoz.

SLIVE JUGOSLAVIJE DALEKO V OSPREDJU.

Kako prednjači Jugoslavija med državami sveta glede sliv, nam kaže sledeča statistika: Letna produkcija Jugoslavije znaša ca. 850.000 ton; daleč za njo so Zedinjene države Amerike s 160 tisoč tonami; nato Romunija 140.000, Češkoslovaška 100.000, Bavarska 60.000, Avstrija 45.000, Francija 40.000, Anglija 35.000, Španija 30.000 itd. Drugod je produkcija še manjša kot v navedenih deželah.

TRGOVINA MED JUGOSLAVIJO IN BOLGARIJO.

Statistična generalna direkcija Bolgarije poroča, da je eksportirala Bolgarija v Jugoslavijo v prvih štirih mesecih t. l. 5600 ton blaga v vrednosti 6.700.000 levov, importirala ga je pa iz Jugoslavije 6586 ton v vrednosti 47.100.000 levov. Po tonah je bila trgovina glede eksporta in importa precej enaka, po vrednosti je bil pa jugoslovanski eksport sedemkrat večji kot bolgarski; obstojal je v glavnem iz pšenice. Skupni izvoz Bolgarije v imenovanih štirih mesecih je znašal 109.500 ton v vrednosti 2122 milijonov levov, skupni uvoz pa 94.300 ton v vrednosti 1529 milijonov levov. Bilanca teh mesecev je bila torej za Bolgarijo visoko aktivna. Njena trgovina z Jugoslavijo vobče ni velika, kar se spričo agrarnega značaja obeh dežel lahko razume. In bi bila še manjša, če bi ne bil letos slučajno izvoz jugoslovanske pšenice v Bolgarijo tako obsežen.

ELEKTRIFIKACIJA OGRSKIH ŽELEZNIC.

V ogrskem prometnem ministrstvu se vršijo velike priprave za elektrifikacijo železnic. Ogrska vlada bo v prvi vrsti elektrificirala glavne proge, ki vodijo iz Budimpešte proti državni meji in sicer v smeri Arad, Beograd, Zagreb, Varšava, Praga in Dunaj. Kot prva pride na vrsto proga Budimpešta—Dunaj. V svrhu nabave potrebnih finančnih sredstev se vršijo pogajanja z inozemskimi finančniki.

Prvi zaključni izpiti na trgovski akademiji v Mariboru.

Ravnateljstvo Drž. trgovske akademije v Mariboru je te dni objavilo svoje prvo letno poročilo. Poročilo je prav skrbno sestavljeno, vsebuje dokaj zanimive podatke, pa gre za to vzornemu ravnateljstvu prav toplo priznanje. V uvodnih besedah poročila čitamo:

V boju za narodno samostanost je poživljala naš narod globoko ukoreninjena ljubezen do rodne grude in pa zavest o upravičenosti tega boja, ki mu je bil vsiljen in ki ga je sprejel v imenu svobodno se razvijajoče kulture, najvišjega sodišča v vseh poslednjih rečeh na svetu. — Na tem ozemlju pa, ki je bilo že zgodaj oteto civilizaciji in je zanje tekla pravda dveh kultur, se je naš narod uspešno branil samo z enim orožjem, prosveto, predvsem s šolsko prosveto. Z njo se je za narodno stvar pridobivalo čedalje bolj naraščajoče izobraženstvo ter so se v narodnem duhu prebujale dotlej brezlične kmetijske množice. Dalje stran od tega boja pa je stalo meščanstvo, ki je bilo, zlasti v severnih predelih, še vse zaverovano v oblastnost in mogočnost tuje duševne in materialne kulture in je bilo zategadelj narodnemu osveščanju tuje ali celo protivno. Najslabše je bilo v tem oziru na periferiji našega ozemlja, kjer je v osrčju še vsa živa plemenska sila stopnjema pojemala in je bil tuji pritisk najhujši. Naš obrtni in trgovski naraščaj se je vzgojeval v tujem duhu in večidel zapadel tujstvu. Zanj bi moralo pač skrbeti široko zasnovano strokovno šolstvo, ki ga pa tedaj žal nismo še imeli.

V narodni državi smo poleg mnogih zamud popravili tudi to zamudo. Mariborski gospodarski in prosvetni činitelji so se z vso silo zavzeli, da se vzgoji domači trgovski naraščaj. Ustanovila se je dvorazredna trgovska šola, za katero sta si stekla velike zasluge že umrli poverjenik Narodne vlade g. dr. Karol Verstovšek in pa prvi ravnatelj novoustanovljene šole g. M. Dolenc. Toda kaj kmalu se pokazalo, da dvorazredna trgovska šola sodobnim zahtevam in krajevnim potrebam več ne ustreza. Zadnja leta so prehitela tradicionalni razvoj in nujno terjala temeljitejšo strokovno šolstvo; vzporedno s tem razvojem pa se je povzpelo tudi naše trgovstvo, ki je bilo dotlej še v povojih.

Potrebo temeljitejše izobrazbe trgovskega naraščaja pa je uvidelo tudi ministrstvo trgovine in industrije, ki je pričelo sestavno pospeševati višje strokovno šolstvo. Bilo je samo na tukajšnjih činiteljih, da se naše mesto okoristi z namerami trgovskega ministrstva ter si ustanovi zavod, ki bo ustrezal novim zahtevam čedalje živahnje se razvijajoče trgovine in industrije. Vodstvo tedanje dvorazredne trgovske šole je propagiralo to misel pri tukajšnjih občinskih in gospodarskih činiteljih, ki so pokazali zanj mnogo razumevanja, in njim in modri prosvetni politiki ministrstva trgovine in industrije gre hvala, da se je z ukazom Nj. Veličanstva kralja od 7. avgusta 1926, z odlokom ministrstva trgovine in industrije br. 12.052/VII. od 19. avgusta 1926 povzdignila dotodanja državna dvorazredna trgovska šola v državno trgovsko akademijo. S tem dnem se je torej ustanovila državna trgovska akademija v Mariboru, ki je imela razen visokega ukaza in velikega idealizma učiteljskega zbora bore malo svojega. Za šolski pouk nujno potrebno zbirke so se v skromnem obsegu sproti nabavljale, zavod je bil nastanjen v poslopju državnega ženskega učiteljskega (mestno poslopje na Zrinjskega trgu št. 1), kjer za silno gostači do današnjega dne strpan v pet učnih sobah.

Spočetka, ko se je zavod šele razvijal, je še šlo, toda leto za letom je

postajalo njegovo stanje nevdzdrnejše. V šolskem letu 1926/27 je obstajal prvi razred s paralelko. Število učencev 42, učenk 41, skupno 83. V naslednjem šolskem letu 1927/28 sta obstajala I. in II. razred s paralelkama. Ze v šolskem letu 1928/29 se radi skopo odmerjenih prostorov ni mogla otvoriti paralelka I. razreda ter se je morala zavriniti polovica prijavljenecv. V tem letu so obstajali: I. razred in II. in III. s paralelkami. Število: 83 učencev, 68 učenk, skupaj 115.

V tekočem šolskem letu je obsegal zavod: I. razred, II. razred, III. razred in IV. razred s paralelko. Paralelka v III. letniku se je morala radi pomanjkanja prostora združiti, kar pouku v tem razredu ni bilo v korist. Iz istega razloga se je moralo odkloniti 32 prosilcev (nekako polovica) za I. razred. Vkljub vsem že omenjenim in raznim drugim zaprekam in težkočam se je zavod vendarle uspešno razvijal in proslavil letos z zadovoljivo uspešnim zaključnim izpitom svoj prvi jubilej.

Pred 70. leti se je razlagalo ime tukajšnjega mesta simbolno: mar i bor. To simboliko naj si vtisnejo v spomin tudi abiturienti, ki se odpravljajo v teh dneh v svet: Marljivost in borbenost naj jih vodita povsod, in zavod bo lahko ponosen nanje, v svesti si, da bodo njegovi posevki bogato plenjali.

Pomudbe in poupraševanja

Tvrška: Brüder Taussky, Wien II/2., Praterstrasse 15, želi stopiti v stik s tukajšnjimi mlinci, ki meljejo koruzo. Imenovana tvrška se interesira za produkte teh mlinov.

Tvrška: Semmelhaak & Wull, Hamburg 13, Grindelhof 23, išče solidne zastopnike v Jugoslaviji, in sicer za snežne in dežne čevlje.

Tvrška: Josef Kogler, Dampfsägewerk und Holzexport, Feistritz-Pulst, Koroška, želi stopiti v stik z izvozniki hrastovih pragov.

V KATEREM JEZIKU SME BITI NAPIŠAN ZNESEK NA INOZEMSKIH NAKAZNICAH.

Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani je 9. julija 1930 pod 62.056 izdala naslednjo okrožnico.

Ministrstvo nam je poslalo odklok P. T. br. 36.542 od 26. junija 1930, ki se glasi:

»Ministrstvo se je uverilo, da mnoge pošte niso razumele točke 2 odredbe štev. 89 v Vesniku štev. 4/1930. Ta točka namreč odreja, da mora biti napisan nakazniški znesek na nakaznicah iz naše države za inozemstvo razen v številkah tudi z besedami v francoskem jeziku. Pošte so pa mnenja, da velja to tudi za nakaznice, ki prihajajo k nam iz inozemstva, in vračajo zato take nakaznice, če so na njih zneski označeni v jeziku pošiljajoče dežele.

Po členu 28 pravilnika k londonski konvenciji glede nakaznic mora biti nakaznični znesek označen pač v latiničici, ni pa določeno, v katerem jeziku.

Naročamo vsem poštam, da naslovnikom inozemskih nakaznic v tem pogledu pri izplačevanju ne smejo delati neprilik, temveč da morajo samo ugotoviti, ali se zneska v številkah in besedah ujemata.

* * *

KARTELNA POGAJANJA OBDONAVSKIH DRŽAV.

Iz Bukarešte poročajo o utemeljenem izgledu, da se bodo sestali zastopniki obdonavskih agrarnih držav — Rumunije, Jugoslavije in Ogrske — h konferenci v Bukarešti. Vse tri države bodo zastopane po svojih poljedelskih ministrih. Konferenca se bo udeležila tudi Češkoslovaška, a samo kot opazovalka. Opozarjamo na članek o Marinkovičevih izjavah, ki smo ga pred kratkim priobčili v »Trgovskem listu«.

Po svetu

Španska Narodna banka je zvišala obresno mero od 5% na 6%. To je čisto v nasprotju s postopanjem vseh drugih Narodnih ali državnih bank.

Takozvana mala carinskotarifna novela v Avstriji predvideva med drugim sledeča carinska zvišanja: sadje od 5 na 20 zlatih kron, smola od 10 na 24, drva od 1 na 2, zarezana strešna opreka od 0,9 na 2, sodarska in pivovarniška smola od 16 na 36 zlatih kron.

Produkcija ameriških jeklarn je padla v zadnjem letu že na 56 odstotkov njih produkcijske kapacitete.

Ameriške avtomobilne dividende so začele padati, ker je dobiček vseskozi močno reduciran; tako n. pr. je družba Nash Motors skrčila dividendo od 6 dol. na 4 dol.

Eksport bombaževine iz Anglije kaže v prvem letošnjem polletju občuten padec, in še ni videti konca.

Število avtomobilov in motornih koles na svetu znaša okoli 35 milijonov, to je ca. 3 milijone več kot pred letom dni. Na USA odpade 26.650.000 kosov.

Pogajanja o ustanovitvi kvotnega kartela avstrijskih bombaževih predilnic so že zelo napredovala; s kartelom naj se razdeli domača prodaja na posamezna podjetja.

Courtauld Ltd, znani angleški velikoncern umetne svile, bo znižal interimno dividendo od 4 na 3%.

Mednarodnemu kartelu surovega jekla je odpovedalo članstvo belgijsko podjetje Forges de Clabercue in bo nastopalo v bodoče glede cen in kvotnih udeležb na mednarodnih trgih popolnoma samostojno. To je prvi izstop iz imenovanega kartela.

Gospodarska kriza v Indiji je zelo občutna; bombaževa borza v Bombayu je ustavila vse termiske transakcije, bombaževa kupčija je skoraj popolnoma prenehala, povsod drugod se kažejo znaki oslabelosti.

Francoska in Angleška banka izkazujeta sledeče zaloge zlata: Francoska banka 44,1 milijard frankov, Angleška banka 155,7 milijonov funtov.

Nemška Državna banka se je domnila z Italijansko banko v Rimu, da se inozemski giro-promet razširi na Italijo.

Fin-Elektra v Zürichu (Fin-Finanzgesellschaft) je dvignila vsled prevzema drugih udeležb delniško glavnico od 1 mil. švic. fr. na 30 milijonov.

Likvidirala bo l. 1925 ustanovljena angleška družba umetne svile Nuera Artificial Silk Co.; na glavnico 630.000 funtov ni izplačala doslej še nobene dividende. Družba svojih finančnih obveznosti ne more več izpolnjevati.

Uradni jeziki Banke za mednarodna plačila so angleščina, francoščina, nemščina in italijanščina, tako v dopisovanju kot v debatah.

Mednarodni kartel vagonov bo na seji v Parizu, ki se bo vršila v septembru, razpravljala poleg vprašanju financiranja tudi o ureditvi produkcije.

Tekstilni trg v Indiji je v znamenju popolne depresije, povzročene po številnih štrajkih in po negotovem položaju. Zopet so tri bombažne lovarne v Bombayu prenehale z obratovanjem; in če bodo sedanje razmere trajale naprej, bo morala polovica bombaževih predilnic v Bombayu ustaviti delo.

Trgovinska bilanca Italije v prvem letošnjem četrtletju je bila pasivna s 1282 milijoni lir. Med odjemalci je Nemčija z 11 odstotki prva, med prodajalci USA z 18 odstotki prva, Nemčija z 11% druga. Aktivna je bila bilanca v prometu s petimi državami, pasivna v prometu s 16 državami.

Nemška industrija lokomotiv bo obratovanje znatno omejila. Zaprošila je upravo državnih železnic, naj ji pomaga z večjimi naročili.

Pogajanja industrije dušika v Parizu so dovedla končno do zblizanja strank in se bodo nadaljevala na koncu tekočega meseca.

Z bombažem obdelani svet v U. S. A. je uradno cenjen na 45.815.000 acrov, kar je toliko kot 97,3% lani z bombažem obdelane zemlje.

Francoske tovarne umetne svile so zvišale ceno za svilo Viscose za 1 do 2 fr. pri 1 kg. To je po več mesečnem padanju cen prvo zvišanje.

Dr. J. B.:

Okrajne hranilnice.

Od prijatelja z dežele sem dobil pismo, v katerem doslovno pravi: »Čuje se o splošni ukinitvi denarnih zavodov in ustanovitvi novih državnih zavodov. Ne verjamemo, pa vendar prosimo informacij.« Iz tega se vidi, da v sedanjem času vlada po deželi v gospodarskih vprašanjih neka nervoznost, ki more dovesti k zmedenosti in k občutni škodi. Zato je treba pojasniti.

Kaj je vzrok, da je n. pr. nastala zgornja govornica? Sreska načelstva so po nalogu kraljevske banske uprave v Ljubljani izdala vsem županstvom z okrožnico nalog, da naj občinski odbori v teku treh tednov sklepajo o ustanovitvi nove sreske hranilnice, za katero bi občine srezale jamčile s svojim premoženjem in s svojo davčno močjo. Po tem zamislu bi se imela torej za vsak srez ustanoviti na sedežu sresa hranilnica, podobna dosedanjim regulativnim hranilnicam v mestnih občinah, samo s to razliko, da se glede jamstva za vloge pritegnejo vse občine sresa in da bi bila taka hranilnica podvržena kontroli zah je namreč organiziranih sedaj točno voda.

Za nas je najvažnejše vprašanje, ali je ustanovitev takih hranilnic potrebna. Ker če ni potrebe, in sicer nujne potrebe, čemu ustanavljati toliko novih zavodov z novimi osebnimi in stvarnimi, običajno ne majhnimi izdatki. Na to vprašanje glede potrebe pa pri sedanjem stanju denarne in kreditne organizacije v banovini **moremo popolnoma utemeljeno odgovoriti, da niso potrebne.** Za širjenje varčevanja in za kreditne potrebe vsega prebivalstva ni v celi državi nikjer tako dobro preskrbljeno, kakor ravno v dravski banovini. More se trditi, da je dravska banovina z razne vrste denarnimi organizacijami in kreditnimi ustanovami naravnost **prenasičena.** To ni samo mnenje v banovini sami. To povdarjajo zlasti tudi vsi finančni strokovnjaki. Razume se, da je radi te prenasitosti v dravski banovini **najmočnejša propaganda za varčevanje, največja konkurenca za hranilne vloge in najnižja obrestna mera za vsake vrste kreditov, tako da o oduštvu na področju banovine ne more biti več govora.** Za vse vrste kreditne potrebe pa je denar po primerni obrestni meri vedno na razpolago.

Da je položaj tak, za to se imamo zahvaliti v prvi vrsti gosti mreži kreditnih zadrug (posojilnic), katerih je v banovini okoli 520. V obstoječih zadrugah zvezah je namreč organiziranih sedaj točno 500 kreditnih zadrug, in sicer:

Zadruga zveza, Ljubljana	326
Zveza slov. zadrug, Ljubljana	151
Zveza gosp. zadrug, Ljubljana	13
Revizijska zveza, Ljubljana	10

Poleg teh pa je še okoli 20 kreditnih zadrug, ki niso vključene pri nobeni zvezi.

Poleg kreditnih zadrug pa je v dravski banovini tudi najboljše izpopolnjena mreža regulativnih (občinskih) hranilnic, katerih je 26, če pa računamo k tem še banovinska denarna zavoda v Ljubljani in Mariboru, potem jih je 28. Vse to so stvarni, močni, solidno vojeni in dobro fundirani denarni zavodi, predvsem v mestnih občinah. — Izkušnje zadnjih let kažejo, da je bilo tudi bančnih zavodov preveč.

Če torej ni organizacija varčevanja niti kreditne potrebe niso vzrok za ustanovitev novih sreskih hranilnic, potem bi mogli videti vzrok za ustanovitev edino v tem, da banovinska denarna zavoda zahtevata poseben aparat, ki naj z njima sodeluje in jim zlasti dovaja hranilne vloge iz province. Za banovinski zavod v Mariboru se je tak aparat deloma že ustvaril. To se je napravilo tako, da so za okrajne hranilnice, za katere so poprej nosili jamstvo **avtonomni okrajni** bivše štajerske oblasti, prevzele jamstvo občine. To se je zgodilo radi tega, ker so bili avtonomni okrajni ukinitelj in so tako naenkrat njihove okrajne hranilnice visele v zraku brez jamstva. Drugi banovinski zavod v Ljubljani pa takega aparata še nima. Zato okrožnica izrecno pravi: »Te hranilnice bi se podvrgele centralni banovinskemu denarnemu zavodu in bi bile tudi v čim tesnejši poslovni zvezi z njim.«

To pa po našem mnenju ni zadosten razlog za ustanavljanje sreskih hranilnic. Sreske hranilnice bi se namreč imele ustanoviti na sedežih srezov. Na vseh sedežih srezov v bivši Ljubljanski oblasti in deloma tudi v nekaterih sreskih mestih bivše mariborske oblasti pa obstojajo močne občinske (regulativne) hranilnice. Jasno je, da bi potem redoma nastal konkurenčni boj med obstoječo mestno hranilnico in novo sresko hranilnico.

Če bi se že moralo nekaj narediti, ali ne bi bilo pametneje obstoječe mestne hranilnice na sedežih srezov razširiti na ta način, da poleg mestne občine prevzamejo jamstvo za vloge tudi občine sresa in seveda za to tudi dobijo sorazmeren vpliv na upravo hranilnice.

Z novimi ustanovitvami je treba največje previdnosti, ker je vprašanje, če bi se našlo kritje iz dohodkov za osebe, za nove prostore, za nove stroške dandanes, ko so nehali tisti zlati časi, v katerih so denarni zavodi dosti zaslužili in lahko zaslužili. Razlika med obrestno mero za vloge in obrestno mero za posojila se je namreč radi konkurence silno skrajšala in zaslužek zavodov se je istočasno zelo zmanjšal, dočim se režijski stroški, zlasti za davščine, niso zmanjšali, temveč imajo celo tendenco, da se povečajo.

Na koncu še to. Tako važna stvar kot ustanavljanje cele mreže sreskih hranilnic se je začela brez posvetovanja z gospodarskimi krogi in z denarnimi ustanovami. Pri eventualnem posvetovanju bi se bilo gotovo soglasno ugotovilo, da je banovina s kreditnimi zadrugami, z regulativnimi hranilnicami, z bankami in z varovalnicami res prenasitena in da zato ni niti v interesu gospodarstva, niti v interesu banovine, da se ustvarja še nov obširen aparat.

V gospodarskih stvareh je treba velike previdnosti. Neprevidnost ima za posledico lahko veliko gospodarsko škodo, katera v koncu koncev ne zadene samo privatnega gospodarstva, ampak tudi banovino. Ravno slučaj z ustanavljanjem sreskih hranilnic, ki se javnost sploh ni pojasnil in je radi tega vsled nerazumevanja povzročil razburjenje, kakor kaže uvodoma citirano pismo, je lep dokaz, da je v gospodarskih stvareh treba postopati z veliko previdnostjo in po tehtnem prevdaru.

Mislimo, da smo s tem stvar pojasnili in da ni vzroka za razburjanje, še manj pa seveda je treba strahu za ukinitvev denarnih zavodov, ker smo nasprotno pokazali, da tudi ustanavljanje novih sreskih hranilnic ni utemeljeno.

Potreba znižane železniške tarife za les.

Beremo: Na pobudo glavne zveze avstrijske industrije žag je zborovala pred kratkim na Dunaju anketa, ki se je je udeležil tudi zvezni kancelar dr. Schober. Predmet posvetovanja je bil kritični položaj te industrijske panoge. Želje industrije žag zadevajo tudi železniške tarife. V tej zadevi se je vršila posebna seja v prometni sekciji ministrstva za trgovino in promet. Pri tem so se stavile te-le zahteve: 1. Dvajsetodstotno tarifno znižanje za rezani les v eksportu ter za rezani les in za odpadke v domačem transportu in enako znižanje za šture, ki so namenjeni za domače žage; 2. znižanje tarifnih doklad za okrogli les in za rezani les pri razdalji 100 km za 30%; 3. uvedba znižane posebne tarife za rezani in stavbni les za Dunaj.

Jugoslovanska lesna industrija oziroma njena zveza je že pred dalj časa naslovila vlogo na prometno ministrstvo, v kateri navaja želje glede tarifne revizije. Gre v prvi vrsti za delno revizijo zadnjega močnega zvišanja železniških tarif za drva ter za izvoz rezanega materiala za taninov les in za olajšave glede dovoza štorov (debel) za domače žage. Ker bo Avstrija gori zahtevano znižanje najbrž v kratkem izvedla in ker je Rumunija medtem tarife za drva že za 25 odstotkov znižala, postaja analogna odredba v Jugoslaviji posebno aktualna. — Ta dopis je poslala Zveza jugoslovanskih industrijev in trgovcev z lesom važnejšim dnevnikom v priobčenju. Avstriji in Rumuniji naj bi prav kmalu sledila tudi Jugoslavija.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

V minolem tednu se je situacija na deviznem tržišču dokaj spremenila. Dočim beleži en del na ljubljanski borzi trgovanih deviz konstantno odnoso dvigajočo tendenco, drugi pa manjša nazadovanja.

Nespremenjena sta ostala skozi celi teden tečaja Budimpešta z notico 9-8822 in Curih z notico 1095-90.

Deviza Amsterdam prične teden s tečajem 22-68, ga obdrži na torkovem sestanku, se na sredinem sestanku okrepi na 22-695, oslabi na četrtkovem sestanku za pol poena na 22-69 in zaključuje teden s tečajem 22-685.

Deviza Berlin beleži na prvem sestanku 13-455, se na drugem sestanku dvigne na 13-4575, v sredo na 13-46, kateri tečaj obdrži tudi na četrtkovem borznem sestanku in konča na petkovem sestanku s tečajem 13-4625.

Deviza Bruselj se pojavi na prvem borznem sestanku s tečajem 7-8795, nazaduje v torek na 7-8773, se povsje v sredo ponovno na 7-8795, oslabi v četrtki do tečaja 7-8740 in zaključuje teden s tečajem 7-8784.

Deviza Dunaj prikazuje tudi v preteklem tednu padajočo tendenco. Na prvem borznem sestanku beleži tečaj 7-9672, v torek oslabi na 7-965, koji tečaj obdrži tudi na sredinem in četrtkovem borznem sestanku, a na zadnjem borznem sestanku nazaduje do tečaja 7-9628.

Deviza London je istotako v opadanju. Na prvem borznem sestanku notira 274-31, na drugem 274-28, na tretjem borznem sestanku se okrepi za 3 poene na tečaj 274-31, a na četrtkovem borznem sestanku oslabi na 274-27 in zaključuje teden s tečajem 274-25.

Deviza Newyork otvori teden s tečajem 56-2750, na torkovem sestanku beleži 56-27, istotako na sredinem sestanku, v četrtki nazaduje za 1 poen na 56-26 in zaključuje teden s tečajem 56-265.

Deviza Pariz se pojavi na pondeljkom borznem sestanku z notico 221-92 in po manjših 3—5 poenskih oscilacijah doseže na petkovem borznem sestanku tečaj 221-90.

Deviza Praga je celi teden v opadanju. Na prvem borznem sestanku beleži 167-35, zatem nazaduje na torkovem sestanku na 167-29, v sredo na 167-18, ostane v četrtki nespremenjena in zaključuje teden s tečajem 167-13.

Deviza Trst prične teden s tečajem 295-35 in po manjših oscilacijah konča s tečajem 295-27.

V ostalih devizah notic ni bilo.

Skupni devizni promet v pretečenem tednu je znašal Din 18.714 milijonov napram predzadnjemu tednu Din 19.916, za okroglo 1 milijon 200 tisoč manje. Od tega je dala Narodna banka Din 10.822 milijonov blaga na razpolago, ostalih 7892 milijonov pa privatna ponudba.

V posameznih devizah je znašal promet naslednje: London 5-635 milij., Praga 5-043 milij., Curih 2-635 milij., Trst 1-426 milij., Dunaj 1-240 milij., Berlin 1-090 milij., Newyork 0-706 milij., Pariz 0-640 milij. in Budimpešta 0-299 milijonov.

Narodna banka je omogočila kritje potrebe v: Pragi za Din 3-761 milij., Curihu za Din 2-465 milij., Londonu za Din 1-728 milij., Dunaju za Din 1-179 milij., Berlinu za Din 0-902 milij., Newyorku za Din 0-507 milij. in Parizu za Din 0-033 milijonov.

Privatno blago je krilo potrebo v: Londonu za Din 3-907 milij., Trstu za Din 1-426 milij., Pragi za Din 1-282 milij., Parizu za Din 0-607 milij., Newyorku za Din 0-199 milij., Berlinu za Din 0-188 milij., Curihu za Din 0-170 milij., Dunaju za Din 0-061 milij. in Budimpešti za Din 0-052 milijonov.

Na posameznih borznih sestankih je znašal devizni promet:

dne 14. julija	Din 2.532.266-72
dne 15. julija	Din 4.753.729-87
dne 16. julija	Din 5.179.250-82
dne 17. julija	Din 3.561.187-87
dne 18. julija	Din 2.687.775-79

Pretežni del prometa je tudi v pretečenem tednu tvorila deviza London.

Efektno tržišče.

Na efekttnem tržišču zaznamuje Blairovo posojilo tako, da je 8% Blairovo posojilo doseglo na zadnjem borznem sestanku tečaj Din 97-50 in 7% Blairovo posojilo tečaj Din 87-50. Trboveljska premogokopna družba notira od 17-1 t. m. dalje tečaj Din 412— za blago. Sicer vlada na tem tržišču trajna dezinteresiranost in so zaključki le redki. Tendence stalno mlačna.

Žitni trg.

Vseposvods je bila tendenca za pšenico v minulem tednu čvrsta in so cene le prav malenkostno variirale. Čimbolj se bliža mlačva naše pšenice svojemu kraju, tembolj prihaja producent do spoznanja, da je dobil vsaj 40% manjši donos pšenice od lanskega. Vpoštevaje nizke cene za to letošnje prvovrstno blago je pri oddaji zelo rezerviran in zadržuje blago v upanju izboljšanja cen. Momentano prodaja samo gospodarsko šibkejši producent, oziroma druga roka, ki hoče svoje prejšnje še po prav nizkih cenah napravljene zaključke z dobičkom realizirati. V splošnem prevladuje mnenje, da bo v kratkem stala pšenica Din 200— za 100 kg franko nakladalna postaja in so cene moke mlinov v Dunavski banovini in tudi drugod tudi že v skladu s to ceno pšenice. — Ko nastopi izvozna sezija je gotovo, da bo pšenica dosegla še višjo ceno in ravno radi tega hite sedaj ponajveč vsi mlinci pokrivati svojo porabo in si žele tudi za prihodnje mesece napraviti zalogo. —

Tudi koruza je nadalje čvrsta. Padavine so sicer koruzne rastline nekoliko popravile, vendar ne v oni izmeri, da bi bila dobra letina. Razun tega bo na razvoj cena pri koruzi vplivala precej izrazito slaba letina ovs, za katerega se že danes zahteva Din 160— nakladalna postaja v Baranji in je tedaj neprimerno dražje kot koruza, ječmen in razmeroma le za malenkost cenejši od pšenice. — Soditi je tedaj, da bo veliko večja poraba za koruzo in otrobi. Povečanje porabe otrobov bo pa zopet ugodno vplivalo na razvoj cene pri pšenici.

Interes je trenutno tako za pšenico, kakor tudi za koruzo, oves, ječmen in pšenično moko prav živahen.

Na ljubljanski borzi je bilo pretečeni teden zaključeno 8 vagonov pšenice, 2 vagona koruze in 1 vagon ovs.

Cene so bile sledeče:

Nova bačka pšenica: 80/81 kg, 1% prim., mlevska voznina slov. postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dneh Din 235—237-50.

Nova bačka pšenica: 79/80 kg, 2% prim., mlevska voznina slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 222-50—225.

Nova bačka pšenica: 78/79 kg, 2% prim., mlevska voznina slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 220—222-50.

Nova bačka rž: 72 kg, 2% prim., mlev. voznina slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 162-50—165.

Novi spomladanski ječmen: 69/70 kg, 2% prim., promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 165—187-50.

Novi ozimni ječmen: 66/67 kg, 2% prim., promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 155—157-50.

Novi oves baranjski provincienec: slovenska postaja, dobava v prvi polovici avgusta, plačilo 30 dni, Din 205—210.

Bačka koruza: zdrava, rešetana, suha za promptno dobavo, plačilo v 30 dneh, Din 165—167-50.

Bačka nularica: iz stare pšenice, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, Din 405—410.

Bačka nularica: iz nove pšenice, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, Din 395—400.

Lesno tržišče.

Na lesnem trgu se je pojavilo povpraševanje po parjeni kakor tudi po surovi bukovini prvovrstne kvalitete. Kakor izgleda, se bo de izvažalo to blago v večjih količinah. Pri izvozu tega lesa pridrejo v poštev le večja moderno urejena podjetja, ki so v stanju iz-

delovali res prvoprsno eksportno blago. Blago, ki se zahteva, naj bi se uze-
lo v sledečih dimenzijah 27, 38, 50, 60,
70, 80, 90 in 100 mm debeline, čim de-
belejša, tem lažje se odda, širina od
14 cm, dolžina od 2 m naprej, navadno
se lahko k partiji 15% kratkega blaga.
Zahteva se tudi prvoprsno izdelavo,
blago mora biti očeljeno, s strogo para-
lelno in ostrorobo. Cene tega blaga so
za sedanjo slabo konjunkturo povoljne.

V gorivem drvu se je izvoz nekoliko
povečal, vendar se cene niso še nič
okrepile.

Zaključki so: 2 vagona remeljnov, 2
vagona hrastovih pragov, 7 vagonov
drv ter 1 vagon podnic. Podnice so bile
prodane eksekutivnim potom.

POVPRAŠEVANJA:

Dobava nepreklicno do 4. avgusta 1930:
200 m³ rezane jelovine, ca. 75% smreke in
25% jelke, 4 m dolžine, fiksne širine
118 mm, I., II., III., monte, ostrorobo, para-
lelno, očeljeno (prizmirano), prerezano srce,
izključeno črno in rdeče ter izpadajoče
grče, z nadmerno 2 mm, ker se roba lahko
odda v svežem stanju. Prevzem na licu me-
sta. Cena franko vagon, odnosno meja Po-
stojna tranzit. Plačilo polovica proti dupli-
katu in polovica 15 dni od dneva računa.

Trami: 3/3 4 m 600 kom., 5 m 100 kom.,
6 m 100 kom.; 3/4 4 m 300 kom., 5 m 100
komadov; 4/4 4 m 300 kom., 5 m 100 kom.;
4/5 4 m 150 komadov, 5 m 50 kom.; 5/6
4 m 100 komadov, 5 m 100 kom., 6 m 100
kom., 7 m 50 kom., 8 m 50 kom.; 6/7 4 m
10 kom., 5 m 10 kom., 6 m 10 kom., 7 m
10 kom., 8 m 10 komadov; franko vagon
nakladalna postaja.

Bukovi testoni, bela bukev, lepo izdelani,
suhi, paralelni, obrobljeni, živ rob, glave
ravne. Blago originalno, tedaj morajo vse-
bovati tudi čiste testone, brez grč in srca,
in sicer: 300 m³ normalnih testonov 2-20 ×
10-30 cm (media 23/24 cm) × 20 mm;
150 m³ normalnih testonov 2-20 × 10-24 cm
(media 18 cm) × 20 mm; 250 m³ na vago.
— Cene naj se glasi posebej za testone od
10 do 24 cm in posebej za testone od 25
do 30 cm franko vagon Sušak pristanišče.

Orehovi hlodi od 50 cm naprej. Franko
Postojna tranzit.

Hrastove deske, prima, neobrobene, po-
polnoma suhe, od 18 do 28 mm; bukov
deske, parjene, prima, suhe, od 15 do 18 mm.
— Cena franko avstrijska meja.

Hrastovi specialni pragovi za skretnice:
25 kom. 15 × 25 × 400 cm, 12 kom. 15 ×
25 × 350 cm, 7 kom. 15 × 25 × 300 cm,
popolnoma zdravo, žagano ali lepo tesano.
Najnižja cena naj se glasi franko vagon na-
kladalna postaja — z navedbo najkrajšega
dobavnega roka.

Bukova rezana drva, 25 in 33 cm, popol-
noma zdrava in suha. — Cena franko meja
Postojna tranzit.

Bukovo oglje v prahu, kakor tudi braška,
več vagonov. Cena franko italijanska meja.

Oglje samo »cannelle« — franko meja.

10 m³ kvadrelav iz naravne bukovine sa-
mo I. kvalitete 70×70 mm, 80 cm, 10 m³
kvadrelav iz naravne bukovine samo I. kva-
litete 80×80 mm, 80 centimetrov. Dobava
najkasneje tekom septembra t. l. Cena naj
se glasi franko Sušak pristanišče.

Jelovi morali: 15 m³ 78/78 mm 4 m, 25 m³
88/78 mm 4 m, 20 m³ 78/78 mm 5 m, 20 m³
88/78 mm 5 m, 10 m³ 78/78 mm 6 m, ostror-
obo, očeljeno, lepo izdelano, suho, dobava
čimprej. Cena franko Sušak pristanišče.

Smreka in jelka, lepe, bele, zdrave kva-
litete: 60 m³ 12 mm, 180 m³ 18 mm, 240 m³
24 mm, 60 m³ 28, 38, 48 mm, in 60 m³ mo-
ralov. Vse 4 m dolžine, paralelno, ostrorobo
— od 17 cm naprej — I., II., III. monte.
Franko Sušak.

Parjena bukovina 27 in 28 mm; franko
Sušak pristanišče.

20 vagonov jelovih odpadkov od žage, su-
hih in zdravih, 1 m dolžine, vezanih v
zvezke. — 10 vagonov isto, dolžina 50 cm,
vezano. Cena franco meja via Postojna tranzit.
»Smezzole«: ca. 150 komadov 4-50 m,

78/158 mm; ca. 150 kom. 5 m, 78/158 mm;
ca. 80 kom. 4-50 m, 88/178 mm; ca. 80 kom.
5 m, 88/170 mm; ca. 50 kom. 6 m, 88/178 mm.
Franko meja Postojna. Dobava v enem me-
secu. Blago suho, teža 1 m³ 500 kg.

Smrekovi hlodi: 300 kom. premer 22, 23,
25 cm, 6 m dolžine, 200 kom. premer 22,
23, 25 cm, 5 m dolžine, 360-400 kom. pre-
mer 25 cm 5 m dolžine, 360 kom. premer
18-20 cm, 6 m dolžine.

Jelovina — Tombante I.—I.: 2500 kom.
18 mm debeline, od 19 do 30 cm, 4 m.

Črni bor: 200 kom. 58 mm, 25 cm, 6 m,
400-500 kom. 48 mm, 25 cm, 48 mm, 28 cm,
6 m dolžine.

Črni bor: 25 cm × 25 cm, 22 cm × 22 cm,
20 cm × 20 cm, 8 m dolžine; 60 mm ×
19 cm, 68 mm × 22 cm, 4 m dolžine. Cena
vagon grška meja Djevdjelija tranzit.

Za dobavo avgust-september: 100 m³ mo-
ralov, 4 m, 28/58 in 33/68 mm — garanti-
rana debelina! — suho, vezano v zvezke,
ostrorobo, očeljeno, tombante. Franko meja
Postojna.

Brzjavni drogi: smreka, jelka ev. bor:
8 m s premerom v vrhu 11/13 cm, 50% od
celotnega kvantuma; 9 m s premerom v vrhu
12/13 cm, 30% od celotnega kvantuma; 10 m
s premerom v vrhu 12/14 cm, 10% od celot-
nega kvantuma; 11 m s premerom v vrhu
12/15 cm; 12 m s premerom v vrhu 13/15 cm,
10% od celotnega kvantuma. — Franko meja
italijanska.

PONUDBE:

Trami: 55 m³ 5/6, 6/7, 6/8, 7/8, 4, 5, 6, 7,
8 m. Suho, teža m 500 kg. Franko vagon na-
kladalna postaja pri Boh. Bistrici.

40 m³ jelovih metlišč 27/27 mm, 1 m —
ostrorobo, lepo izdelano in suho.

Borovi pragovi francoskega tipa 14-000
komadov.

5 vagonov orehovitih hlobov, od 30-34 cm,
od 35 do 39 cm, od 40 do 45 cm, od 46 do
49 cm in od 50 cm naprej, od 2 m naprej,
eventuelno 15% od 1-50 do 1-90 m. Franko
meja.

10 m³ desk, jelovih, 12 mm, 8 do 12 cm;
10 m³ desk, jelovih, 24 mm, 8 do 12 cm,
končno.

Bukove dilce: 120-150 m³ 38 mm, I., II.;
100-120 m³ 38 mm, III. in kratko; 20 do
30 m³ 27 mm, III. in kratko; 8-10 m³
27 mm, I., II.; 25-30 m³ 50, 100 mm, III.
in kratko.

1 do 2 vagona hrastovih podnic, debelina
43 mm, dolžina 2-65 m, dolžina 2-85 m, de-
belina 53 mm. Cena se glasi franko vagon
Sušak pristanišče.

1 vagon črnega gabra po 1 m dolžine, de-
belina od 12 do 20 cm, sečnja je bila izvrše-
na v jeseni leta 1929. Cena se glasi za
100 kg franko vagon nakladalna postaja.

Smrekove jelkove deske: 7 m³, 18 mm,
30 m³, 24 mm, 13 m³, 48 mm, medija 26 cm.
Cena naj se glasi franko vagon nakladalna
postaja.

2-3 vagone bukovih testonov od 12 do
30 cm, 20 mm, 2-25 m, blago je suho za
promptno oddajo. — Cena franko vagon Po-
stojna.

Borovi madrieri v debelini 75 mm 20 in
22 cm eventuelno nekaj 25 cm, dolžina 3-20,
4-, 5-, 8- m, prizmirano I., II., III.
vrste monte popolnoma zdravo, nerazklano
brez izpadajočih grč. Cena franko vagon na-
kladalna postaja.

Tečaj 23. julija 1930.	Povpraševanje Din	Prodaja Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	22.695
Berlin 1 M.	13.455	13.485
Bruselj 1 belga	—	7.8817
Budimpešta 1 pengő	—	9.8866
Cunih 100 fr.	—	1095.90
Dunaj 1 šiling	—	7.9655
London 1 funt	273.96	274.76
Newyork 1 dolar	56.165	56.365
Pariz 100 fr.	—	221.84
Praga 100 kron	166.78	167.58
Trst 100 lir	294.30	296.30

Razno

Gozd v Evropi. Po najnovejših stati-
stičnih podatkih pokriva gozd v dvanaj-
stih evropskih državah sledeče odstot-
ne dele in površine: Ogrska 9.5%, Grči-
ja 12%, Italija 17.7%, Francija 18.8%,
Romunija 22.0%, Poljska 22.5%, Bolga-
rija 27.9%, Jugoslavija 30.3%, Češko-
slovaška 33.1%, Avstrija 37.5%, Šved-
ska 52.5%, Finska 73.5%, Norveška ima
nekaj manj odstotkov kot Finska.

**Varčevanje in ne zvišanje zaščitne ca-
rine!** Pretekli teden je izšel v Angliji
od vplivnih oseb angleškega gospodar-
stva podpisan oklic, v katerem se za-
hteva varčevanje v javnih izdatkih. To
je protiozbjava proti znanemu manifestu
bankirjev; kajti v oglasu stoji, da je
znižanje davčnih bremen bolj pripravno
sredstvo za obnovo narodnega blagosta-
nja kot pa uvedba zaščitnih carin.

Steyr. Občni zbor podjetja Steyr je
napravil prvi korak za njegovo finančno
sanacijo. Del. glavica se prežigosa na
eno desetino, to je na 1.510.000 šil., in se
nato zviša na 5.040.000 šil., kar je sprič-
o dolgov, izkazanih v bilanci za leto
1929 s 93.900.000 šil., pač bolj slaba
glavnična oprema. Debitorji so vknjiže-
ni s 13.450.000 šilingi, surovine, polfa-
brikati in fabrikati s 54 milijoni. Zguba
znaša 14.100.000 šil. poleg porabljene re-
zerve v znesku 10 mil. Račun izgube in
dobička je obremenjen z obrestmi v zne-
sku 6.900.000 šil. Direktor Neurath je
opozarjal, da je sanacija kakšnega in-
dustrijskega podjetja v prvi vrsti finančni
problem. Pričeli bodo s predpeli za zo-
petno izdelovanje avtomobilov. A zaloga
neprodanih voz je še velika in ni pri-
čakovati, da bi pred oktobrom pričeli
z gradbo novega tipa malih avtomobi-
lov.

Ameriška bombaževa industrija. Re-
gulacija produkcije se vrši v tej indu-
striji izredno težavno. Od 37.940.000 vre-
ten je sedaj v obratu okoli 85 odstotkov.
Ker je razmeroma majhna, a odločilna
nadprodukcija vzrok nezadovoljivih cen,
obstoji možnost za zboljšanje položaja
samo v omejitvi. V februarju je bilo
podjetjem priporočeno, naj ne gredo čez
55 tedenskih obratnih ur. Sedaj se tega
priporočila že držijo podjetja, ki raz-
polagajo s 73 odstotki vseh vreten. —
Specialne tovarne delajo večkrat še z
manjšim številom ur. Ker so s tem pr-
vim poskusom dobro uspeli, kot se vidi,
se vsestransko priporoča še nadaljnje
znižanje obratnih ur.

**Glede manifesta za zvišanje angleške
zaščitne carine** je dejal Snowden, da
nikdar še ni slišal večje predrznosti kot
je trditev, da predstavljajo podpisniki
manifesta finančno mnenje Anglije.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije dr-
žavnih železnic v Ljubljani sprejema
do 28. julija t. l. ponudbe glede dobave

3000 kg cementa, 600 kg bencina; do 31.
julija t. l. pa glede dobave krožnih žag
in krožnih rezkačev ter glede dobave
2 železnih dvigalk; do 1. avgusta t. l.
pa glede dobave 50 kg stenja iz bele
bombaževine. — Gradbeni oddelek Di-
rekcije državnih železnic v Ljubljani
sprejema do 29. julija t. l. ponudbe gle-
de dobave 300 m dvojne žice. (Pogoji
so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

— Direkcija državnega rudnika Vele-
nje sprejema do 4. avgusta t. l. ponud-
be glede dobave biret, merilnih stekle-
nic, pipet, Fixamol-snovi itd. ter glede
dobave 20 komadov vravnih kolot. —
Direkcija drž. rudnika Breza sprejema
do 7. avgusta t. l. ponudbe glede doba-
ve kolesnih delov. — Direkcija držav-
nega rudnika Kreka sprejema do 8. av-
gusta t. l. ponudbe glede dobave 300 kg
subox-barve, 50 kg salmijaka, 500 kg
sadre, 100 kg kolofonije, 100 kg laka,
500 kg slikarske zemlje, 300 kg firneža,
100 kg črne barve, 100 kg rumene bar-
ve, 500 kg kita-za okna, 100 kg minija,
100 kom. ščetk za barvanje, 4000 kg
bencina, raznih električnih svetilk in
raznega instalacijskega materiala. —
Vršile se bodo naslednje ofertalne lici-
tacije: Dne 6. avgusta t. l. pri Direkciji
državnih železnic v Sarajevu glede do-
bave 400 kom. jeklenih vil in 300 kom.
jeklenih kovanih lopat. — Dne 8. avgu-
sta t. l. pri Direkciji državnih železnic
v Zagrebu glede dobave spojin vij-
kov. — (Predmetni oglasi z natančnej-
šimi podatki so v pisarni Zbornice za
TOI v Ljubljani interesentom na vpo-
gled.) — Dne 4. avgusta t. l. se bo vr-
šila pri Računsko-ekonomskem oddelku
Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofer-
talna licitacija glede dobave raznih stro-
jev. — (Oglas je na vpogled v pisarni
Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa
pri omenjenem oddelku.)

Oddaja krovskih del. Gradbeni odde-
lek Direkcije državnih železnic v Ljub-
ljani sprejema do 29. julija t. l. po-
nudbe glede oddaje popravila streh po-
stajnega poslopja Borovnica in tovrne-
ga skladišča na postaji Rakek. (Oglas
je na vpogled v pisarni Zbornice za
TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenje-
nem oddelku.)

**Oddaja gradbenih del na postaji Zi-
dani most** se bo vršila potom ofertalne
licitacije dne 5. avgusta t. l. pri gradbe-
nem oddelku Direkcije državnih želez-
nic v Ljubljani. (Natančnejša pojasnila
in načrte dobe interesenti pri omenje-
nem oddelku.)

Irzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Nasvin-
ski sejem dne 18. julija 1930 je bilo
pripeljanih 333 svinj, 1 ovca in 4 koze,
cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do
6 tednov stari komad Din 100-130, 7
do 9 tednov 200-230, 3 do 4 mesece
300-350, 5 do 7 mesecev 450-500, 8
do 10 mesecev 600-850, 1 leto 1000 do
1100, 1 kg žive teže 11-13, mrtve teže
15-17. Prodanih je bilo 137 svinj.

PAFF šivalne stroje
PUCH kolesa po ugodni ceni in
tudi na obroke, dobite le pri trvdki
Ign. VOK
Ljubljana,
Tavčarjeva ulica 7.
PODRUŽNICE: NOVO MESTO • KRANJ

Najboljši šivalni stroji za obrt
in industrijo so samo
'GRITZNER' in 'ADLER'
pisalni stroji **'URANIA'** in
pletilni stroji **'DUBIED'**
Znižane cene, najlepše opreme edino le pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2013.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko
blago
raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. — Raznovrstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dlžave s
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Knjige, časopise, računa,
vizitke, etikete, memoranda,
kuverte, tabele, lepake, naro-
čilnice v blokih s poljubnim
številom listov, cenike in tudi
vse druge
tiskovne
dobavlja
hitro in po
zmernih
cenah
TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2552
Lastna knjigovoznica
Za večja naročila zahte-
vajte proračune!